

**ΦΡΑΝΤΣΕΣΚΑ
ΑΛΜΠΑΝΕΖΕ**

Τα δέκα πρόσωπα μιας γενοκτονίας

● Ένα σημαντικό βιβλίο από την ειδική εισηγήτρια του ΟΗΕ: «Όταν ο κόσμος κοιμάται - Ιστορίες, λέξεις και πληγές της Παλαιστίνης»

ΣΕΛ. 28-29

ΦΡΑΝΤΙΕΣΚΑ ΑΛΜΠΑΝΕΖΕ

Art

Της **ΝΑΤΑΛΙ ΧΑΤΖΗΧΑΝΟΠΟΥ**

«**Η** φωνή της Χιντ Ρατζάμπ», το συγκλονιστικό ντοκιμαντέρ της Τυνήσιας Κάουτερ Μπεν Χάνια με την ιστορία της δχρονης Παλαιστίνιας που κάποια μέρα, τέλη Ιανουαρίου του 2024, ζήτησε βοήθεια με αλληπάλληλα τηλεφωνήματα στην Ερυθρά Ημισέλινο καθώς ήταν παγιδευμένη μέσα στο αυτοκίνητο των θείων της, μόνη επιζήσασα (για λίγο) από τον καταγιάσμο πυρών του ισραηλινού στρατού, παίζεται αυτόν τον καιρό στις ελληνικές αίθουσες. Έχει πρώτα διαγράψει μια αξιοσημείωτη πορεία στο 82ο Φεστιβάλ της Βενετίας όπου απέσπασε το Μεγάλο Βραβείο της Επιτροπής (Grand Jury Prize) και κυρίως το 23λεπτο χειροκρότημα ενός συγκλονισμένου κοινού. Διόλου τυχαία η Χιντ είναι το πρώτο από τα δέκα πρόσωπα-κλειδιά της αφηγηματικής εξέλιξης στο νέο βιβλίο της Ιταλίδας νομικού και από το 2022 ειδικής εισηγήτριας του ΟΗΕ για τα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη, Φραντσεσκά Αλμπανέζε.

Το «Όταν ο κόσμος κοιμάται - Ιστορίες, λέξεις και πληγές της Παλαιστίνης», που κυκλοφόρησε πρόσφατα, μόλις τον Μάιο του 2025, από τον ιταλικό εκδοτικό οίκο Rizzoli, μεταφράστηκε στα ελληνικά από τον Παναγιώτη Τσιαμούρα και κυκλοφορεί ήδη από τις εκδόσεις «Τόπος», είναι η καταβύθιση στην ιστορία, στην καθημερινότητα και στην ψυχή του παλαιστινιακού λαού μέσα από δέκα πορτρέτα ανθρώπων, η ζωή των οποίων με τον έναν ή τον άλλο τρόπο συνδέεται άρρηκτα με το παλαιστινιακό ζήτημα. Αυτή η «πινακοθήκη» στα δυτικά μάτια «εξανθρωπίζει» ξανά τους Παλαιστίνιους και τους κάνει, από ψυχρούς αριθμούς θυμάτων, εξ αρχής πρόσωπα. Αλλά και καθένα πρόσωπο από τα δέκα χρησιμοποιεί στην Αλμπανέζε, έτσι όπως ξεδιπλώνει την αφήγυσή της, ως χαρακτηριστικό παράδειγμα αλλά και ως πρόσωπο-σύμβολο μιας ιστορίας πολύ μεγαλύτερης, πολύ αρχαιότερης, πολύ τραγικότερης. Η Χιντ εν προκειμένω και η δραματική ιστορία της δχρονης που δολοφονείται μέσα σ' ένα

AP PHOTO / DARKO BANDIC

Η δχρονη Χιντ κι άλλα εννιά πρόσωπα στην «πινακοθήκη» μιας γενοκτονίας

αυτοκίνητο από πυρά του ισραηλινού στρατού είναι το σύμβολο που επιτρέπει στην Αλμπανέζε να αφηγηθεί πολύ ευρύτερα «Τι είναι η παιδική ηλικία στην Παλαιστίνη», περιλαμβάνοντας στο πρώτο αυτό κεφάλαιο του βιβλίου της πολλές ακόμα προσωπικές ιστορίες, τεκμήρια, μαρτυρίες, πληροφορίες και ντοκουμέντα για την κατάσταση που βιώνουν καθημερινά τα παιδιά, όσα εκ των οποίων επιβιώνουν φέρουν ανεξίτηλα τραύματα.

Τα δέκα πρόσωπα ούτως ή άλλως εκπροσωπούν «δέκα ιστορίες που πλέκονται με τις ζωές πολλών άλλων, θέτοντάς μας ερωτήσεις στις οποίες είμαστε υποχρεωμένοι να απαντήσουμε: Ποιος είναι ο συνέπιος της κατοχής; Πού βρίσκεται το σπύτι ενός πρόσφυγα; Ποιος είναι ο συνθήκης στις οποίες ζει ο παλαιστινιακός λαός; Μέχρι πού μπορεί να φτάσει η αγριότητα μιας γενοκτονίας; Ερωτήματα που δεν μπορούμε να προσπεράσουμε, τα οποία συνδέονται με πρόσωπα και τόπους που μας επιτρέπουν να αντιληφθούμε τι ήταν η Παλαιστίνη μέχρι τις 7 Οκτωβρίου 2023 και τι είναι τώρα».

Ετσι αντίστοιχα στο δικό «της» κεφάλαιο λειτουργεί, κυριολεκτικά και ταυτόχρονα συμβολικά, η ιστορία της Παλαιστίνιας εικαστικού και συγγραφέα Μαλάκ Ματάρ που, όπως γράφει η Αλμπανέζε, «έκανε το αντίστροφο ταξίδι, αφήνοντας τη Γάζα για να πάει στο Λονδίνο

όπου με τους πίνακές της εξιστορεί το μαρτύριο του λαού της».

Παρουσίαση

Η ειδική μνεία στη Μαλάκ Ματάρ επιβάλλεται προ της παρουσίασης του βιβλίου της Αλμπανέζε σε εκδήλωση που, με διοργανωτή τις εκδόσεις «Τόπος», γίνεται την ερχόμενη Παρασκευή στις 19.00, στην αίθουσα εκδηλώσεων της ΕΣΗΕΑ, όπου θα μεταδοθεί και βιντεοσκοπημένη ομιλία της ίδιας της συγγραφέα. Εκεί η Παλαιστίνια εικαστική θα είναι παρούσα, μεταξύ των ομιλητών. Στους ομιλητές θα είναι ακόμα η Κλεονίκη

Την ερχόμενη Παρασκευή το απόγευμα (19.00) παρουσιάζεται σε εκδήλωση στην ΕΣΗΕΑ το βιβλίο «Όταν ο κόσμος κοιμάται - Ιστορίες, λέξεις και πληγές της Παλαιστίνης» που, γραμμένο από πρόσωπα από την περίφημη Ιταλίδα νομικό και ειδική εισηγήτρια του ΟΗΕ για τα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη, κυκλοφορεί ήδη στα ελληνικά από τις εκδόσεις «Τόπος»

Αλεξοπούλου, διδάσκουσα στο Τμήμα Οικονομικών του ΕΚΠΑ και μέλος της Διεθνούς Συντονιστικής Επιτροπής GSF-March to Gaza, καθώς και ο Γιάννης Βαρουφάκης ως καθηγητής Οικονομικής Θεωρίας στο ΕΚΠΑ και γραμματέας του ΜέΡΑ25 κι ακόμα περισσότερο ως ο πολιτικός που μίλησε ανοιχτά και εγκαίρως για την παλαιστινιακή γενοκτονία, με αποτέλεσμα τον Απρίλιο του '24 η γερμανική κυβέρνηση να του απαγορεύσει όχι μόνον την είσοδο στη Γερμανία, αλλά ακόμα και τη διαδικτυακή συμμετοχή και δραστηριότητα σε πολιτικές εκδηλώσεις στη χώρα.

Στη στάση της Γερμανίας αναφέρεται αναλυτικά και η Αλμπανέζε στην εκτεταμένη εισαγωγή του βιβλίου της, εκεί όπου αντικρούει τον όρο «σύγκρουση» όταν χρησιμοποιείται για όσα συμβαίνουν στα παλαιστινιακά εδάφη - απ' όσους αναφέρονται στα γεγονότα από τον Οκτώβριο του '23 κι εφεξής, σαν να μην είχε προϋπάρξει η μεγάλη ιστορική εικόνα αδιάκοπα από το 1948 μέχρι τώρα. Στην εισαγωγή της επίσης καταδεικνύει τη στάση της Δύσης και θέτει κείνη ερωτήματα για τη λειτουργία των θεσμών, επισημαίνοντας ότι «η κρίση στη Γάζα έχει γίνει πλέον σύμπτωμα μιας παγκόσμιας κρίσης» και προσθέτοντας πως «το σύστημα που συνθλίβει τους Παλαιστίνιους [...] είναι το σύστημα που αποφασίζει εκ μέρους μας για κείνη ζητήματα της ζωής

όλων μας, δίχως απαραίτητα να μας ακούει και να μας εκπροσωπεί». Άλλωστε αν ο ένας πόλος της αφήγυσής της αφορά δι' αυτόν των 10 προσώπων την Παλαιστίνη και το παρελθόν, το παρόν αλλά το (επαπειλούμενο) μέλλον, ο άλλος αφορά τη στάση της Δύσης και όσα συμβαίνουν «Όταν ο κόσμος κοιμάται».

Κυρώσεις

«Από τα πιο καταρτισμένα και αξιόπιστα πρόσωπα όσον αφορά το νομικό καθεστώς και την κατάσταση των Παλαιστίνιων - αγαπητή (ή μισπητή) σε ολόκληρο τον κόσμο για την ακεραιότητα και το πάθος με τα οποία υπερασπίζεται τα δικαιώματα ενός λαού που καταπιέζεται εδώ και δεκαετίες», η Αλμπανέζε έχει διασυνθεθεί ως «αντιστηρίγματα» (στο βιβλίο της πάντως απαντά με το κεφάλαιο «Πώς αναγνωρίζεις έναν αντιστηρίγματα») και έχει υποστεί προσωπική δίωξη και επίσημες κυρώσεις από τις ΗΠΑ και την κυβέρνηση Τραμπ. Μόλις τον περασμένο Ιούλιο η Ουάσινγκτον την κατήγγειλε για «εκστρατεία πολιτικού και οικονομικού πολέμου» εναντίον των ΗΠΑ και του Ισ-

! Η ταινία «Η φωνή της Χιντ Ρατζάμπ» είναι υποψήφια για Χρυσή Σφαίρα στην κατηγορία της Καλύτερης Ξενόγλωσσας Ταινίας

ραήλ και ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών Μάρκο Ρομπίο την κατηγορήσει δημοσίως ότι «έχει εκτοξεύσει απροκάλυπτο αντισημιτισμό, έχει εκφράσει υποστήριξη στην τρομοκρατία και περιφρόνηση για τις Ηνωμένες Πολιτείες, το Ισραήλ και τη Δύση». Η ίδια δεν πτοήθηκε, αντιθέτως στην έκθεσή της «Από την οικονομία της κατοχής στην οικονομία της γενοκτονίας» κατονόμασε αρκετές μεγάλες αμερικανικές εταιρείες που βοηθούν το Ισραήλ στην παλαιστινιακή γενοκτονία, επισημαίνοντας ότι η έκθεσή της «δείχνει γιατί η γενοκτονία του Ισραήλ συνεχίζεται: επειδή είναι κερδοφόρα για πολλούς». Και απύθυνε μια σειρά επιστολών καλώντας άλλες χώρες να ασκήσουν πιέσεις στο Ισραήλ, ώστε μέσω κυρώσεων να τερματιστεί ο θανατηφόρος βομβαρδισμός της Λωρίδας της Γάζας. Την ίδια περίοδο προτάθηκε για το Νόμπελ Ειρήνης 2025.

Στα ελληνικά κυκλοφόρησε πριν από μερικούς μήνες από τον «Καιρό Πολιτισμού», σε μετάφραση Παναγιώτη Τσιαμούρα και πάλι, το δοκίμιό της «Κατηγορώ (J'accuse)» που γράφτηκε με τη συμβολή του Κρίστιαν Ελία και με επίμετρο από τη Ρομπέρτα ντε Μοντιτσέλι.

● **ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:** Παρασκευή 12 Δεκεμβρίου, 19.00, αίθουσα εκδηλώσεων ΕΣΗΕΑ (Ακαδημίας 20, 1ος όροφος). Παρουσίαση του βιβλίου «Όταν ο κόσμος κοιμάται - Ιστορίες, λέξεις και πληγές της Παλαιστίνης» της Φραντσέσκα Αλμπανέζε, από τις εκδόσεις Τόπος. Θα μιλήσουν: ■ Η συγγραφέας, νομικός και ειδική εισηγήτρια του ΟΗΕ για τα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη Φραντσέσκα Αλμπανέζε (βιντεοσκοπημένη ομιλία). ■ Η διδάσκουσα στο Τμήμα Οικονομικών του ΕΚΠΑ και μέλος της Διεθνούς Συντονιστικής Επιτροπής GSF-March to Gaza Κλεονίκη Αλεξοπούλου. ■ Ο καθηγητής Οικονομικής Θεωρίας στο ΕΚΠΑ και γραμματέας του ΜέΡΑ25 Γιάννης Βαρουφάκης. ■ Η Παλαιστίνια εικαστικός και συγγραφέας από τη Λωρίδα της Γάζας, Μαλάκ Ματάρ. ■ Συντονίζει η δημοσιογράφος της «Εφημερίδας των Συντακτών», Ναταλί Χατζηπαντωνίου.